

Nr 249.

Av herr **Vennerström**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt lägenhetsinnehavare å kyrkojord av ärftlig och tryggad besittningsrätt till lägenheterna.

En kategori mindre jordbrukare, som ha en mycket osäker betungande ställning, äro torparna å kyrkoherdeboställena. De stå i en sämre ställning än andra torpare. En torpare, som sitter på en enskild persons hemman, har i den av riksdagen antagna nyttjanderättslagen en viss, ehuru för liten garanti, för att han skall få behålla frukterna av sitt eget odlingsarbete och vinna självständighet. En torpare på ett kyrkoherdeboställe har icke ens denna lilla garanti. När kontraktstiden gått ut, kan han få gå från det torp, som han och hans förfäder brutit upp och där han lagt ner sina bästa krafter.

Överallt bland torparna å kyrkojordarna råder en stark oro över deras osäkra läge. Mångenstädes klaga de över svårigheter att erhålla bete för kreaturen samt vedbrand och husbehovsvirke. Men deras starkaste klagan gäller osäkerheten för framtiden. Nyligen har i prässen meddelats, att torpare å Offerdals kyrkojord hos regeringen begärt åtgärders vidtagande, så att de måtte vinna trygghet å torvan. Det har ock meddelats, att åbor å Fryksände församlings kyrkojord i Värmlands län sökt erhålla besittningsrätt å sina torp, som de och deras förfäder ha innehaft sedan Karl IX:s dagar då de första nybyggarna på dessa trakter invandrade från Finland, men att någon tryggad besittningsrätt icke blivit dem tillerkänd. På en av dem har t. o. m. yrkats vräkning.

Samma klagan kommer från torpare å kyrkojordar inom Ångermanland. Till mig ha flera skrivelser ingått, vari de anropa hjälp. Som ett enda fall bland de många må anföras Sollefteå sockens kyrkojord. Där finnas tolv torpare. Deras kontrakt gälla femtio år från

1892. Det arrende, som de nu betala, sedan ålagda dagsverken enligt markegångstaxan förbytt i reda pengar, är mellan 3 och 4,000 kronor, en övermåttan stor summa. Så gott som samtliga torpare eller ock deras fäder ha odlat upp jordbitarna från rot och ris. De ha lagt ner en dryg del av ungdomens och mannaålderns krafter och så mycket de kunnat av egna medel. De ha ådragit sig skuld för sitt odlingsarbete. Och lönen? Vid kontraktstidens slut kunna de kastas ut på bar backe. Vid ett samtal med dem har en formlig förtvivlan slagit till mötes, då de talat om framtiden och dess osäkerhet. De vänta av och anhålla hos statsmakterna om en sådan lagstiftning, att de vinna full trygghet å sina torp.

Denna trygghet kunde tänkas komma torparna till godo genom rätt att förvärva torpen med full äganderätt. Den kan ock tänkas genom en anordning med ärftlig och tryggad besittningsrätt. I denna motion förordas den senare vägen. Det är ingalunda odelat sympatiskt att tillåta förskingring av sådan jord, som på ett eller annat sätt tillhör det allmänna. Huvudsaken är här att åstadkomma full trygghet. Den når man med tryggad och ärftlig besittningsrätt.

Jag hemställer härmed,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande och framläggande av förslag, varigenom lägenhetsinnehavare å kyrkojord kunna beredas ärftlig och tryggad besittning till lägenheterna.

Stockholm den 22 januari 1920.

Ivar Vennerström.

Häri instämma:

C. O. Johansson. Sten Berglund.